

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2008/2009

IRODALOM–MAGYAR NYELV

I. (iskolai) forduló

2008. december 8.

.....
Intézmény neve

Versenyző		Pontszám		Százalék
Neve	Osztálya	Elérhető	Elért	
.....	100 %

..... Javító tanár Igazgató
-----------------------	-------------------

Kedves Versenyző!

A feladatok megoldására 60 perc áll rendelkezésére.

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatja meg.

Kérjük, ügyeljen az idő beosztására!

Sikeres feladatmegoldást kívánunk!

Lakást vehetsz – otthon teremtened kell

Somogyi József és felesége, Csilla nem kisebb dolgot cserélnek le időről időre, mint a lakásukat. Az utóbbi tizenöt év alatt több mint tíz helyen laktak, furcsa mód mégis úgy látják, az otthonuktól még sosem váltak meg.

– Kezdetben szociális okok vezéreltek: szerettünk volna egyszobás, bauxitbetonos, bányafákkal megtámasztott földszinti lakásunkból egy élhetőbb helyre költözni – meséli József. – Aztán a hosszú évek alatt rendre módosult a költözés apropója. Megesett, hogy kényszerből álltunk tovább, de olyan eset is akadt, amikor képtelenek voltunk megszeretni az új helyünket. Az egyetlen, aki sosem tudta megszokni a „vándoréletet”, a lányunk volt. Amikor például a második lakásunkat árultuk, a vevők előtt fölhajította a konyha és a gyerekszoba között tátongó lyukat elfedő Tina Turner-plakátot. Aztán mesélni kezdett a csótányokról... Furcsa párhuzam, de mostanra úgy látjuk, a lakáscseréink jellemzően mutatják be egy-egy életciklusunkat. Az ember eleinte mindig nagyobbra és szebbre vágyik, aztán idősödve szűkül az elméje, amihez hozzácsúkül a térigénye is. Végül, felülírva vágyait, józan mederbe tereli vissza az embert a kora, és egy közel akkora lakásban találja meg újra a kényelmét, mint amekkora albérléssel régen elindult. Több mint tíz lakástól váltunk meg a legkülönbözőbb formákban, egy hasonlóság azonban mindig akadt: a vevőink az otthonunkba szerettek bele, éppen ezért ragaszkodtak hozzá, hogy a lakásokat cakk-pakk, teljes bútorzattal vásárolhassák meg. Persze nem mindent hagytunk ott. Néhány apróbb bútordarabot, a harmincéves ágyunkat és a milliónyi mütyürünket például mindig sikerült átmentenünk. Fura ellentét ugyanis, de a családunk minden más téren igazi „örizgetős” típus. A polcaink roskadoznak a különböző kirándulásokon gyűjtött falevelektől, kavicsoktól, kézzel készített ajándékoktól, bekeretezett versektől és fényképektől. Azt hiszem, a mi családi, egyezményes titkunk az volt, hogy már nagyon korán rájöttünk: nagy különbség van lakás és otthon között. Amikor lakást választunk, akkor egy adott négyzetméternyi területet vásárolunk fehér falakkal. Számunkra otthonná akkor válik, amikor jófajta egyveleget alkotnak a személyes tárgyainkkal, a milliónyi kütyünkkel, és kialakul egy ránk szabott harmónia. Ez az, amit a tizenkét költözés alatt sohasem cseréltünk el.

1. feladat

(4)

Értelmezze a szövegben olvasható kifejezéseket!

- a) szociális ok:.....
- b) élhetőbb helyre költözni:.....
- c) mütyür:
- d) „örizgetős” típus:

a	
b	
c	
d	

2. feladat

(2)

Válaszoljon a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- a) Kinek okozott problémát az állandó költözés?
-
- b) Több oka is volt a Somogyi család költözésének. Említsen egy példát!
-

a	
b	

3. feladat

(6)

Ön szerint mi a különbség lakás és otthon között? Fejtse ki gondolatait hat mondatban!

a	
b	
c	
d	
e	
f	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. feladat

(1)

Hol található Petőfi Sándor szülőháza?

a	
---	--

„Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónaságon,
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkám dalával vón tele, ...”

5. feladat

(1)

Melyik városra emlékszik így vissza Petőfi?

a	
---	--

„Itt kezdtem verseket csinálni.
Itt voltam először szerelmes.
Itt akartam először színésszé lenni...”

.....

6. feladat

(3)

Petőfi Sándor legszemélyesebb családi kapcsolatairól is fesztelen, közvetlen modorban beszél. Írjon erről három példát az *István öcsémhez* című verse alapján!

a	
b	
c	

.....

.....

.....

7. feladat

(8)

Jelezze az egyes állítások előtti vonalon Igen–Nem válasszal, hogy a mondatban foglaltak megtörténtek-e Petőfi Sándorral!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

- a) Kiskunfélegyházán tanult meg magyarul, ezért nevezi egyik versében ezt a várost születése helyének.
- b) 1842-ben jelent meg első verse az Athenaeum című folyóiratban.
- c) Fordított Shakespeare – műveket.
- d) Rossz magaviselete miatt bocsátották el a katonaság kötelékéből Sopronban.
- e) A pápai kollégiumban ismerte meg és kötött szoros barátságot Arany Jánossal.
- f) 1844 telén gyalog indult Debrecenből Pestre, hogy verseit kiadassa.
- g) 1847-ben olvasta a Toldit, amely Arany János barátságát is hozta.
- h) Felesége Mednyánszky Berta volt, akit a szülők tiltakozása ellenére vett el, ismerkedésük évfordulóján.

8. feladat

(12)

Hogyan hangzanak ma a vers következő kifejezései?

a	
b	
c	
d	
e	
f	

- a) „És máskülönben hogy van dolgotok?":
- b) Estebéd:
- c) Jégre viszik:
- d) Agg napjait:
- e) Gyámolítsad őt:
- f) Elszólítá tőlünk őt az ég:

9. feladat

(6)

„Csak az ember olvas.” – olvashatjuk Márai Sándor esszéjének utolsó mondatában. Foglalja össze hat mondatban, milyen gondolatai támadnak az idézet olvasásakor!

a	
b	
c	

.....

.....

.....

.....

.....

10. feladat

(6)

Hányféle módon lehet olvasni Márai szerint? Említsen hat példát!

.....
.....
.....
.....

a	
b	
c	
d	
e	
f	

11. feladat

(1)

Milyen bibliai (újszövetségi) személyre utal Örkény István rövid írásában *A megváltó* cím?

.....

a	
---	--

12. feladat

(2)

Milyen bibliai eseményre, csodatetre utal a befejezés?

.....

a	
---	--

13. feladat

(4)

A szöveg főszereplője egy drámaíró, aki „világmegváltó” csodatettként néz befejezett munkájára. Említsen két olyan példát saját ismeretei alapján, akár a mindennapi életből, amelyre illik a világmegváltó kifejezés!

.....
.....
.....
.....

a	
b	

14. feladat

(4)

A bibliai történetek számos példázatot fogalmazznak meg, melyet örök időkre szántak erkölcsi, viselkedési mintaként.

a) Miért örül az apa fiának *A tékozló fiú története* című példázatban?

.....

b) Miért nem örül az ünneplésnek a tékozló fiú idősebb testvére?

.....

a	
b	

15. feladat

(2)

Az egyetlen, aki sosem tudta megszokni a „vándoréletet”, a lányunk volt. Amikor például a második lakásunkat árultuk, a vevők előtt fölhajtotta a konyha és a gyerekszoba között tátongó lyukat elfedő Tina Turner-plakátot. Aztán mesélni kezdett a csótányokról...

a	
---	--

A tények leírásán kívül milyen információt közvetít az újságcikk-részlet?

.....

.....

.....

16. feladat

(2)

Fogalmazza meg röviden, milyen nyelvi jelenségre utalnak a közismert Jean-viccek!

a	
---	--

- Jean! Mi az a dübörgés a szekrényben?
- A ruhák mennek ki a divatból, Uram!

- Jean! Mi az a trappolás a kertben?
- A futórózsák gyakorlatoznak, Uram!

.....

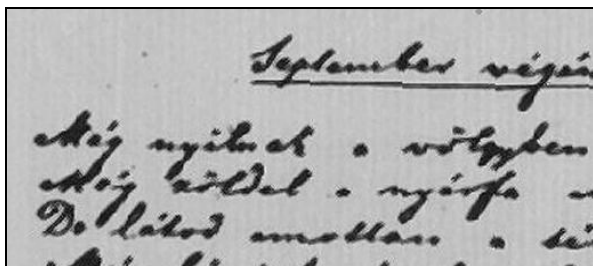
.....

17. feladat

(3)

Fogalmazzon meg az írásbeli kommunikációval kapcsolatos követelményekből hármat az alábbi források alapján!

a	
b	
c	

Amikor pár éve (négy, vagy talán már öt is megvan) először hallottam az **e-paperről** (**elektronikus papírról** – mellesleg most olvasom, hogy a Xerox már a hetvenes években fejlesztett ilyesmit, olybá tűnik, hogy szinte mindent ott találtak fel, ami forradalmasította a számítástechnikát, lásd még az egeret, az ablakos GUI-t (Macintosh Desktop, Amiga Workbench, GEOS, Windows) és a többit), rögtön nagyon elkapott a dolog, a bennem rejlő kutyübolond és könyvmoly egyszerre kiáltotta: **ILYEN KELL, AZONNAL!** A dolog mélyebb kémiai-elektronikai részleteibe nem megyek bele, aki akar, keressen rá, továbbá úgy tudom, több alternatív technológiát is kifejlesztettek, ahogy az LCD monitorokban is több különféle módszert alkalmaznak...

.....

.....

18. feladat

(8)

Fejtse meg a rejtvényt!

a)				
b)				
c)				
d)				
e)				
f)				
g)				

- Toldalékfajták
- Alkot, létesít, teremt
- Gyermekeknek szánt prózai művek
- Tekintet
- Szerencsejelpép
- Társasági összejövetelek színhelyéé
- Értelmező irodalmi fogalmazás

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

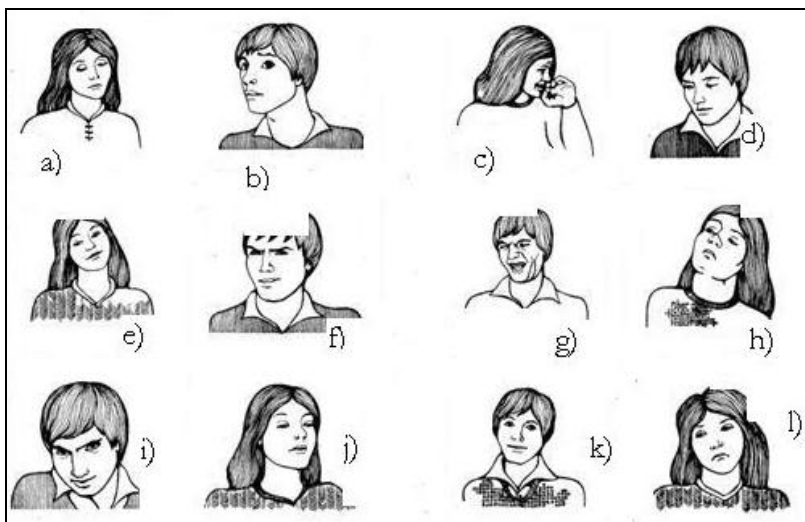
A vastagon keretezett oszlop betűi információközléssel kapcsolatos fogalmat takarnak. Írja le a vonalra a megfejtést!

.....

19. feladat

(6)

Válasszon ki hat arckifejezést a csoportból, s írja az azonos betűvel jelölt pontsorra, milyen érzelm tükröződik azokon!

a	
b	
c	
d	
e	
f	

- a)..... b)..... c)..... d).....
- e)..... f)..... g)..... h).....
- i)..... j)..... k)..... l).....

20. feladat

(3)

Soroljon fel három kommunikációs kódot! (Például: beszéd, kép stb.) A feladatban említett példák ne szerepeljenek a felsorolásban!

- a).....
- b).....
- c).....

a	
b	
c	

21. feladat

(10)

Írja be az alábbi események betűjelét a táblázatba!

- a) adategyeztetés személyesen b) regényolvasás c) SMS-küldés
d) telefonálás e) színházi előadás f) tanóra
g) baráti társalgás h) tudományos előadás i) üzleti megbeszélés
j) távoktatás

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	

<i>A kommunikáció</i>	<i>Közvetlen</i>	<i>Közvetett</i>
<i>Kétirányú</i>		
<i>Egyirányú</i>		

22. feladat

(6)

Karikázza be a helyes megoldásokat, a hibás szavakat húzza át!

- a) hirdetés hirdetés
b) nyitva tartás nyitvatartás
c) autóbusz vezető autóbusz-vezető autóbuszvezető
d) mindig mindig
e) légy szíves légyszíves
f) kulturális kulturális

a	
b	
c	
d	
e	
f	